

Ф А К У Л Т Е Т

Бизнис Администрација

СТУДИСКА ПРОГРАМА ЗА ПОСДИПЛОМСКИ СТУДИИ

(Мастер)

МАЈ, 2007

В О В Е Д

Пред да се претстави предлог програмата за последипломските студии на Факултетот за Бизнис Администрација, треба да се обрне внимание на следниве аспекти:

- **Како прво:** Според Договорот и процесот на Болоња последипломските студии треба да бидат помеѓу 90-120 ЕЦТС. Програмите со помалку од 120 ЕЦТС треба да се сметаат како посреднички програми. Земајќи предвид дека УЈИЕ е приванта образовна институција, последипломските студии мора да опфаќаат по 120 ЕЦТС.
- **Како второ:** Земајќи предвид дека последипломските студии претставуваат продолжение на додипломските студии, помеѓу нив треба да постојат разлики од содржинска природа. Последипломските студии треба да се насочат кон попрофлабочено изучување на проблематиките и поголема насоченост кон практичните аспекти. Последипломските студии треба да бидат поделени на 4 семестри со по 30 ЕЦТС. Освен ова се опфаќаат помал број на предмети, кои ќе бидат прикажани во понатамошниот текст. На крај, предметите на последипломски студии треба да имаат поголем број на кредити во однос на тие од додипломските студии.
- **Како трето:** Општо земено целта на додипломските студии е да се припремат практичари, додека цел на последипломските студии е да се создадат целосно оспособени менаџери. Оттука треба да се разликуваат додипломските и последипломските студии. Оваа разлика може да се направи доколку последипломските студии се повеќе насочени кон менаџерските предмети.
- **Како четврто:** За да се примат на последипломски студии студентите мора предходно да имаат завршено додипломски студии. Кај последипломските студии се придава внимание на основните деловни способности и знаења, додека последипломските студии се повеќе насочени кон примена на стекнатите знаења и слушање на понапредни предмети. Затоа, не смее истите предмети да се повторуваат на додипломски и на последипломски студии.

Факултет за Бизнис Администрација

1. Институција/Орган за давање титула
2. Наставна институција
3. Место на изведување настава
4. Програмата за акредитација до::
5. Финален научен степен

ЈИЕ Универзитет
ЈИЕ Универзитет
Кампус на ЈИЕУ (Тетово)
Одборот за акредитација
**МБА(Мастер оф Бусинес
Администратион) Магистар на
Науки**

6. Програма
7. Датум на изработка/ревизија
8. Група на студенти

Бизнис Администрација-
ПОСДИПЛОМСКИ СТУДИИ
Мај 2007
Генерација од академската год. 2007

9. Наставни цели на програмата

- Подигнување на нивото на управување и раководење на претпријатијата и развојот на современиот менаџмент;
- Оспособување и изградување на менаџери од современ профил: претприемачи, подготвени да преземаат акции, но и ризици кои се поврзани со секоја иницијатива, флексибилни, решителни и храбри личности;
- Образование на високо квалификувани и професионални менаџери со лидерски способности и желба за справување со предизвиците на новиот милениум;
- Создавање менаџери со нови погледи и начин на размислување, развивање на способности за предвидување на иднината и прифаќање на предизвиците и можностите кои ги нуди бизнисот во 21 век.

10. Резултати од наставата

Наставата им овозможува на студентите да ги развиваат и да ги презентираат знаењата, квалитетите и други особини во долуспоменатите сфери:

Стеknати знаења

Предавањата/наставата, методите и стратегиите на проценување кои се употребуваат за постигнување и презентирање на резултатите

А. Стеknати знаења и согледувања од:

1. Полето на бизнис администрација, менаџмент, маркетинг, финансии итн.

Предавања/настава

Основни методи за изведување на наставата се:

2. Оспособување и компетентност за управување и за максимално користење на ресурсите за стекнување нови знаења

3. Планирање примена на нови политики од областа на бизнисот кои се важни за државата и за општеството.

4. Подготовка за активно ангажирање во водечки научноистражувачки проекти

5. Интердисциплинарната курикула ги снабдува студентите со широки познавања од областа на менаџментот и неговите влијаниа врз глобалното општество. Фокусот е ставен врз економиксот, човековото однесување, организациите, сметководството, комуникациските способности, операциите, маркетингот, финансиите, менаџмент информационите системи, и нивното влијание врз менаџерското одлучување

6. MBA е насочен кон практичната примена на таквите средства, техники и концепти.

Традиционални и интерактивни предавања, семинари предводени од татори и професионални експерти; независно истражување; практична работа во претпријатијата, предавачи гости преставници на менаџерските екипи на поголемите претпријатија во Македонија и сл.

Оценување

Во рамките на програмите на предметите, оценувањето се реализира преку следниве компоненти:

- присутност во предавањата;
- консултации;
- семинарски работи;
- завршен испит;
- работа на терен;
- реализирани проекти и др.

Б. Вештини и други карактеристики

Способности за пренесување на *Предавања/Настава* интелектуалните вештини.

По успешното завршување на програмата студентите можат:

1. Да ги применуваат знаењата здобиени во текот на студиите, да ги анализираат комплексните прашања од областа на бизнисот, финансиите, менаџментот и маркетингот. 2. Да ги препознаваат и да ги одредуваат проблемите и прашањата според нивната значајност. 3. Да собираат и да синтетизираат податоци од професионалната литература на албански, македонски и на англиски (меѓународни извори) 4. Да ги препознаваат можните алтернативи за посебните проблеми и да праваат практичен избор на солуции меѓу нив.	Овие вештини главно се развиваат преку дискусии и аргументирање на семинарите, презентациите и на дебатите по предметите и др. Општите вештини се развиваат преку разните дебати, семинарските трудови и презентациите по предметите, како и преку практична работа во институциите на државата, финасиски институции, приватните фирми и во невладиниот сектор. Оценување Писмените испити, оценувањето на презентациите и дискусиите по предметите, семинарските трудови и практичната работа.

Ц. Примена на спец. вештини:

Предавања/Настава

Апликација и решавање на правниот случај.

Оценување

По завршување со успех на програмата, студентите ќе можат:

Се врши преку завршните испити, колоквиумите, преку презентациите и семинарските трудови, како и според работата на тезата и јавната презентација по завршувањето на практичната работа.

1. Да ги препознаваат проблемите од областа на бизнисот, менаџментот финансиите, маркетингот и на јавниот и приватниот сектор .
2. Да изведуваат општи и специфични анализи во областа на бизнисот,
3. Да ги елаборираат од научен и практичен аспект, разликите и потребите на општеството во целина

Извори, истражувања и оценување	Предавања / Настава
<p>По завршување со успех на програмата, студентите ќе можат:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Индивидуално и групно да работаат на истражување на најсоодветните форми на исполнување на потребите на населението 2. Да ги елаборираат, од научен и од професионален аспект, разликите и потребите на заедницата. 3. Активно да бидат вклучени во изградбата на макро и микро економската политиката 4. Да бидат информирани и да придонесуваат во научните и во професионалните елаборати . 	<p>Оценување</p> <p>Во рамките на програмите на предметите, оценувањето се реализира преку следниве компоненти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • присутност во предавањата; • успешност на реализираните вежби; • семинарски работи; • завршен испит; • работа на терен; • реализирани проекти и др.
<p>Д. Главните вештини: Комуникација и писменост.</p>	<p>Предавања/Настава</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Квалитетно да го подобрат управувањето и раководењето со претпријатието. 2. Да ја применуваат и развиваат тимската работа во решавањето на деловните проблеми на претпријатието. 3. Да подготвуваат инвестициони студии и да ја оценат изводливоста на инвестиционите проекти; 4. Да подготвуваат различни видови планови во претпријатието; 5. Да ги осознаат и применуваат различните активности и функции на менаџментот на човечки ресурси и да го предвидат однесувањето на луѓето во организацијата; 6. Да развиваат и унапредуваат технички, интерперсонални, стратегиски, аналитички и комуникациски вештини. 	<p>Оценување</p> <p>Се врши врз основа на оценувањето на анализите на реалните проблеми, и на индивидуалните и групните презентации и дискусии, и на семинарски трудови и др.</p>

11. Структура на студиската програма, услови за студирање, нивоа, модули, кредити и признанија

Наставата се нуди врз редовна (фулл-тима) основа. Студиските програми се во времетраење од две години (четири семестри) за посдипломски студии, односно 120 ЕКТС-кредити и двегодишни за последипломските студии, односно 120 ЕКТС-кредити.

Студентите следат настава од задолжителни и од изборни предмети. Предметите опфаќаат кредити кои кореспондираат отприлика со 25-30 часа од времетраењето на предавањата. Секоја година треба да се добијат 60 кредити за околу 1500-1800 часови во година. Подетални информации за политиката на кредитите може да се добијат во каталогот на Универзитетот. Предметите се делат на семестрални единици. Студентите треба да ги завршат сите предмети според развиена задолжителна студиска програма. Учество на предавањата е задолжително и претставува примарен услов за да го поминат предметот успешно. Секој предмет треба да се заврши исполнувајќи ги барањата поставени во програмата (силабусот) на предметот. Во последниот, шестиот семестар, студентите ќе се здобијат со практични знаења и вештини преку практична работа, која е и услов за дипломирање на додипломски студии.

За успешно завршување на последипломските студии (Мастер) долунаведената развиена задолжителна студиска програма опфаќа сите услови кои студентите треба да пополнат и на крај односно во четвртиот семестар да изработат магистерска теза/труд која треба јавно да се одбрани пред комисија определена од Наставно-научниот совет на Факултетот.

Последипломските студии се структурирани во пет смерови и тоа: економија, менаџмент, маркетинг, финансис и сметководство и меѓународна економија. Студентите во моментот на запишување на последипломските студии определуваат смер. Првиот семестар е заеднички за сите смерови, и во негови рамки се изучуваат четири предмети. Во текот на вториот и третиот семестар студентите следат по четири предмети од кои три облигативни и еден изборен предмет. Последниот семестар е посветен на обработка на тезите за магистерскиот труд, при што студентите треба тесно да соработуваат со професор кој во зависност од темата ќе им биде определен како ментор за обработка на истите.

СТУДИСКА ПРОГРАМА НА ПОСДИПЛОМСКИ СТУДИИ.

<i>Семестар 1</i>	<i>Кре дит и</i>	<i>Зим. / Лет</i>	<i>Теоре т часов и</i>	<i>Прак т. часов и</i>	<i>Вкупно студ. час.</i>	<i>Големин а на групите</i>
Напредна Економија	7.5	3	36	20	225	50
Применета методологија на истражување	7.5	3	36	20	225	50
Стратегиски менаџмент	7.5	3	36	20	225	50
Применета статистика	7.5	3	36	20	225	50
Вкупно	30				900	

Опис на предмети

Семастар 1

Напредна Економија

Предметот е составен од два дела и тоа: микроекономија и макроекономија. Во рамките на микроекономијата се изучува однесувањето на потрошувачот во услови на егзистенција на буџетско ограничување и неговата целна функција - максимизација на корисноста, како и однесувањето на претпријатието во различни пазарни структури и нивната целна функција - максимизација на профитот. Во микроекономијата се изучуваат и факторите на производство и нивните цени, како и улогата на државата во регулирањето на бизнисите и на домените на пазарниот неуспех. Макроекономијата го изучува функционирањето на економијата во целина. Во тој контекст вниманието е фокусирано на најзначајните макроекономски големини: бруто домашниот производ, инфлацијата, невработеноста, штедењето, инвестициите, девизниот курс и слично. Посебно внимание се обрнува на факторите кои ја нарушуваат макроекономската рамнотежа на кус и долг рок, како и на природата и карактерот на клучните макроекономски политики низ кои се настојува движењето на фактичкиот бруто домашен производ да се доближи, толку колку што тоа е возможно, до движењето на потенцијалниот бруто домашен производ.

Применета методологија на истражување

Овој предмет се фокусира на еден широк спектар на методи на истражување кои може да се користат во рамки на сите општесвени науки. Се придава внимание како на квантитативните така и на квалитативните методи на истражување. Овој предмет е наменет за поединци кои имаат потреба да спроведат општесвени истражувања како дел на нивните академски студии.

Стратегиски менаџмент

Намерата на наставата по предметот е да ги оспособи студентите да го разберат процесот на донесување одлуки, односно како идни менаџери, на ефективен начин да донесуваат добри деловни одлуки. Предметната материја овозможува, студентите да се доближат до основите на системскиот пристап, системската анализа, теоријата на информациите и теоријата на информационите системи, кои пошироко се истражуваат во наредните студиски години. Донесувањето одлуки е суштествен дел на менаџерската професија. Преку изведувањето на вежби со практични примери, студентите практикуваат индивидуална и тимска работа. На тој начин се доближуваат до организационата реалност и се оспособуваат за правилно решавање на деловните проблеми.

Применета статистика

Преку овој предмет студентите ќе ги разберат и применат елементите на дескриптивната статистика, теорија на веројатност проследено со веројатноста и распределбата на примероците, пресметка на дистрибутивните параметри, пресметка и контрола на статистичките хипотези, тестирање на хипотезите, анализа на варијанса, линерна анализа и анализа на временски серии, едноставна линеарна регресија и корелација.

Насока ФИНАНСИИ И СМЕТКОВОДСТВО

<i>Семестар 2</i>	<i>Кредити</i>	<i>Зим. / Лет</i>	<i>Теорет. часови</i>	<i>Практ. часови</i>	<i>Вкупно студ. час.</i>	<i>Големината на групите</i>
Финансиско сметководство (Меѓународни и локални сметководствени стандарди)	7.5	3	40/36	16/20	225	50
Финансии на корпорации	7.5	3	40/36	16/20	225	50
Меѓународни финансии	7.5	3	40/36	16/20	225	50
Изборен предмет	7.5	3	40/36	16/20	225	50
Вкупно	30	3	40/36	16/20	225	50

Изборни предмети Семестар 2

<i>Семестар 2</i>	<i>Кредити</i>	<i>Зим. / Лет</i>	<i>Теорет. часови</i>	<i>Практ. часови</i>	<i>Вкупно студ. час.</i>	<i>Големината на групите</i>

		.	<i>и</i>	<i>и</i>		
Ревизија	7.5	3	40/36	16/20	225	50
Јавни финансии	7.5	3	40/36	16/20	225	50

<i>Семестар 3</i>	<i>Кре дит и</i>	<i>Зим. / Лет</i>	<i>Теоре т часов и</i>	<i>Прак т. часов и</i>	<i>Вкупно студ. час.</i>	<i>Големин а на групите</i>
Сметководство на косто и менаџмент	7.5	3	40/36	16/20	225	50
Анализа на Финансиски Извештаи	7.5	3	40/36	16/20	225	50
Финансиски пазари И институции	7.5	3	40/36	16/20	225	50
Изборен предмет	7.5	3	40/36	16/20	225	50
Вкупно	30				900	50

Изборни предмети Семестар 3

<i>Семестар 3</i>	<i>Кре дит и</i>	<i>Зим. / Лет</i>	<i>Теоре т часов и</i>	<i>Прак т. часов и</i>	<i>Вкупно студ. час.</i>	<i>Големин а на групите</i>
Сметководствени информационални системи и технологии	7.5	3	40/36	16/20	225	50
Портфолио менаџмент и менаџмент на ризк	7.5	3	40/36	16/20	225	50

Опис на предмети

Семастар 2

Финансиско сметководство (Меѓународни и локални сметководствени стандарди)

Меѓународни сметководствени стандарди, капитал, постојани средства и резерви , финансиски средства, обврзници, хартии од вредност, побарувања од купувачи, активни временски разграничувања, обврски спрема добавувачи, краткорочни и долгорочни резерви, пасивни временски разграничувања, залихи на материјали, производи, трговска роба , материјални и нематеријални трошоци , трошоци на плати И амортизација, утврдување на обврската за ддв И данок од добивка , утврдување на финансискиот резултат .

Финансии на корпорации

Предметот претставува напреден курс по финансиски менаџмент, на кој студентите имаат можност да ги продлабочат своите познавања од оваа област. При тоа, особено внимание им е посветено на следниве подрачја: извори на финансирање на фирмите, структура на капиталот, финансирање на тековното работење, финансирање на инвестициите, финансиска политика, финансиска анализа.

Меѓународни финансии

Меѓународните финансии претставуваат научна дисциплина која е во постојана експанзија. Денешните финансиски пазари се во вистинска смисла глобални. Ниеден студент кој ги изучува економијата и финансиите не може на полно да ги разбере современите движења во националните економии и светската економија без соодветни знаења од меѓународните финансии. Темите кои ги обработува овој предмет - проблематиката на платнобилансните движења, детерминантите на девизните курсеви, факторите кои стојат зад меѓународните текови на капиталот, деловната филозофија на мултинационалните компании и на меѓународните финансиски институции, итн. - одамна не се предмет на интересирање само на мали групи академски економисти или специјализирани професионалци. Знаењата од овој предмет претставуваат основа за оние студенти кои очекуваат да најдат работни места поврзани за меѓународните инвестиции, меѓународното банкарство и мултинационалните деловни активности

Изборни предмети Семестар 2

Ревизија

Предметот Ревизија е замислен да им понуди на студентите основни сознанија за концептуалните, теоретските и практичните аспекти на ревизијата во современото турбулентно опкружување. Креирањето на програмата е инспирирано од желбата на студентите кои се определиле да студираат на насоката сметководство и ревизија да им се овозможи во континуитет со изучуваните сметководствени дисциплини да ги заокружат стекнатите знаења од сметководството и ревизијата, подлабоко да навлезат во тајните на ревизорската професија и да станат успешни ревизори во практиката. Основна цел на предметот е да укаже на клучните проблеми со кои, на почетокот на новиот милениум, се соочува ревизорската

професија во светот и кај нас. Материјата што ќе биде обработена во рамките на овој предмет ги расветлува фундаментите на ревизорската професија и амбиентот во кој истата непречено и континуирано егзистира, со потесно фокусирање на имплементирањето на професионалната регулатива, етичките норми на професионалното делување и релевантната законска регулатива. Во интерес на полесно совладување на материјата на студентите им се нуди комплексен пристап односно постапно чекор по чекор следење на процесот на ревизија од иницијалната фаза на договарање на ангажманот, преку планирање на активностите и спроведување на постапките за ревизија до финалната фаза - презентирање на извештајот за извршената ревизија. Фундаменталните концепти на ревизијата: концептот на материјалност, ревизорски ризик и докази во ревизија се предмет на детално обсервирање од аспект на нивна имплементација во современата ревизорска практика. На испитувањето и оценувањето на системот на интерната контрола како прв, иницијален чекор во спроведувањето на ревизијата и се посветува исклучително внимание.

Јавни Финансии

Предметот Јавни финансии им овозможува на студентите да се запознаат со карактерот, улогата и функциите на јавните финансии, како дел од јавниот сектор. Содржината на предметот опфаќа посебно изучување на: (1) јавните расходи - нивните размери, видовите, причините за нивниот пораст, економските ефекти и ефектите на прераспределба на доходот и вреднувањето на расходите за јавни проекти; (2) јавните приходи, а пред сè земајќи ги предвид нивните фискални задачи и вонфискалните функции, поврзани со постигнувањето макроекономски и микроекономски ефекти; Буџетот се изучува како инструмент за јавното финансирање и посебно неговите функции во рамките на економската и социјалната политика, со што се добиваат знаења за системот на финансирање на државата и на производството на јавни добра. Во рамките на предметот значајно внимание се посветува на стабилизационата фискална политика и на појавата и економските импликации на буџетскиот дефицит и јавниот долг. Теориските знаења кои ги стекнуваат со изучување на оваа научна дисциплина се верифицираат преку анализата на фискалниот систем на Република Македонија, кој се изучува како засебен дел (даночниот систем, буџетскиот систем, фискалната политика).

Семастар 3

Сметководство на косто и менаџмент

Пресметување на трошоците на производите и услугите, Видови трошоци, Пресметување и евидентирање на директните и индиректните трошоци, Утврдување на тросхоци на нарачана работа (ЈОЦ), Утврдување на тросхоците на производството (ПЦ), Распределба на индиректните трошоци на база АБЦ методот (АБЦ), Критична точка на рентабилност (ЦВПА), Полн костинг (Абсорпцион Цостинг) и Варијабилен костинг (Вариабле цостинг), Мастер Буџет, Флексибилен

буџет, Капитално буџетирање, Контрола на кошта-трошоци, Центри на трошоци, Центри на профит, Центри на инвестирање, Донесување на деловни одлуки врз база на релевантни информации,

Анализа на Финансиски Извештаји

Основи на финансиска анализа ,Видови на Финансиски Анализи, Рамка за анализа на финансиски извештаи, Систем на финансиско известување ,Основни финансиски извештаи ,Сметководствена добивка и средства, Анализа на парични текови ,Основи на коефициентите и финансиската анализа ,Интегрирана анализа Анализа на долгорочни средства, Анализа на финансиските обврски , Анализа на финансиските извештаи, Синтези ,Анализа на структура на капиталот.

Финансиски пазари И институции

Изучувањето на материјата по овој предмет треба да им овозможи на студентите да ги запознаат основните принципи на функционирањето на финансиските пазари (пазари на пари, пазари на капитал, девизни пазари, итн.) и финансиските институции (банки, осигурителни компании, пензиони фондови, инвестициони фондови, итн.) кои претставуваат извонредно важен дел од секоја национална економија, како и на светската економија во целина. Финансиските пазари и институции не само што влијаат на нашиот секојдневен живот, туку исто така се занимаваат со трансфер на големи износи на средства кои потоа влијаат на профитите на фирмите, производството на стоки и услуги и на економската благосостојба на нашата и странските економии. Во последните десетина години се случила фундаментални, револуционерни промени на финансиските пазари и институции во светски рамки. На свој начин, низ драматични промени минаа и македонските финансиски пазари и институции. Овој предмет ќе ги запознае студентите со главните насоки и содржината на тие промени. Но со оглед на тоа што е извесно дека интензитетот на промените нема да се намали во иднина, тој е фокусиран кон тоа да им обезбеди на студентите такви знаења и аналитички орудија, кои ќе им бидат потребни да ги разберат финансиските иновации што сигурно ќе се случат кога тие професионално ќе се занимаваат со финансискиот бизнис. Усвојувањето на знаењата од овој предмет претставува основа за натамошно усовршување на студентите кои очекуваат и посакуваат да се здобијат со работни места во широка група атрактивни области какви што се банкарството, финансиските институции воопшто, финансиите на корпорациите, државните институции и во мултинационалните деловни активности. Пазар на Опциони, термински и фјучерс пазари , Меѓународни девизни и кредитни пазари

Изборни предмети Семестар 3

Сметководствени информационални системи И технологи

Наставата по предметот е со цел да им помогне на студентите во осознавањето за значењето, местотот и улогата на сметководствениот информациона систем во рамките на целокупниот информациона систем во претпријатието. Во тие рамки за значењето на обработката на податоците и користењето и управувањето со информациите како ресурс на претпријатието. Студентите да се запознаат со концепирањето и димензиите на сметководствениот информациона систем, како најразвиен информациона систем во претпријатијата. Посебно внимание заслужуваат: системската структура, организацијата на основа на датотеки (фајлови) и на основа на бази на податоци, анализа и дизајнирање на системот, контрола и заштита на системот и сметководствените трансакциони циклуси.

Портфолио менаџмент и менаџмент на ризик

Курсот по Портфолио менаџмент и менаџмент на ризик ги опфаќа разработките на главните основните поими, и функции на финансискиот систем, пазарните посредници, инструменти, принципи на организација и работење, нивната улога во економијата воопшто и во финансискиот систем на националните економии посебно, Овие пазари и финансиски инструменти се од понов датум. Функционираат во развиените економии на западот. Нивната појава и развој го поттикнува развојот на реалниот сектор, оптималното користење и алокација на скудните ресурси, влијаат врз макроекономските величини и вредности.

СЕМЕСТАР 4

- Примена на специјализација / Магистерски труд

Магистерски труд

После положувањето на сите испити, студентот може да ја почне процедурата за пријавување, изработка и јавна одбрана на магистерскиот труд. Студентот одбира ментор со чии упатства ја подготвува апликацијата на тезите за магистерскиот труд. Апликацијата потоа мора да се одобри од страна на Наставничкиот колегиум за последипломски студии и Наставно-научниот совет на Факултетот, а потоа тезите за магистерскиот труд се објавуваат во Билтенот на Универзитетот.

Откако ќе се изработи финалната верзија на магистерскиот труд, Наставно-научниот совет на факултетот формира комисија од тројца членови (менторот е претседател на комисијата), која подготвува Извештај со кој подготвениот магистерски труд се прифаќа (или одбива). Потоа позитивниот извештај се усвојува од страна на Наставно-научниот совет и се определува ден за јавна одбрана. Ако магистерскиот труд е успешно одбранет, студентот се стекнува со диплома магистер на економски науки. Магистерскиот труд му носи 30 кредити на студентот. Дипломата се потпишува од страна на Ректорот на Универзитетот “ЈИЕУ” и Деканот на Економскиот факултет во Тетово .